

P. 11
34

Nu se împru-
mută acasă.

ANUL I. No. 5

MARTIE 1935

Apostolul

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
C. LUCIAN, REVIZORATUL ȘCOLAR PIATRA-N.
DOCUMENTAȚIA
ORAȘUL PIATRA NEAMȚ

17584

A P O S T O L U L

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ
PENTRU INVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

apare odată pe lună sub îngrijirea unui cerc de colaborare compus din:

C. LUCHIAN, V. GABOREANU, V. SCRIPCARIU,
M. STAMATE, I. RAFAIL, M. AVADANEI,
GH. CIREȘ și I. STROIA

ABONAMENTUL 60 LEI ANUAL, plătit în două rate. Abonament de susținere 200 lei anual. Cine achită acest abonament, face parte de drept din membrii cercului de colaborare al revistei. Corpul didactic pimar din jud. Neamț, vor achita abonamentul în două rate de câte 30 lei prin d-nii delegați însărcinați cu plata salariului. Prima rată se va achita din salariul de pe luna Noembrie, iar a II-a rată din salariul de pe luna Febr. Ceilalți abonați vor achita prin mandat poștal

---

Oricine reține un număr al revistei, se consideră abonat.

CUPRINSUL

1784—1785	V. SCRIPCARIU
Metode intuitive	D. ȚIPA
Creștinismul în educație	Pr. C. COJOCARIU
Din roadele școlii primare sătești .	GH. BOANCĂ
O carte pentru școlari	TEOFAN MACOVEI
Școala și Biserica	N. ZAHARIA
Indrumarea sufletească a tineretului .	GH. MAREȘ
Spicuri. Cronica (C. L.). Informațiuni. Aviz. Apel.	

1784-1785.

(Fapte și învățăminte)

La 28 Februarie 1775 —acum 150 ani— în Cetatea Bălgradului, trei țărani iobagi, martiri din țara Moșilor, ca niște drept vestitori a isbânzilor viitoare au murit în chinuri de neînchipuit, afirmând voința națională în Ardealul umilit de magnații venetici.

S'a putut afirma încă odată că, credința învinge.

În „veșnica pomenire” șoptit pentru odihna eroilor cunoscuți și a celor anonimi, rostit din margine în margine de țară, este recunoștința unui neam care trăește din exemplele și jertfa luptătorilor, ce au trecut în acea zi ca o muștrare pe deasupra pământului Daciei.

De aceia această comemorare a mișcat odată cu crengile pădurilor Zarandului și Abrudului și unda Tisei și Nistrului și sufletele adormite de sgura nepăsării, în fața problemelor mari ce se pun acum la încheierea României tari, în urma jertfei morților și Moșilor.

Văd în acești trei eroi, puterea ce se ridică din gliile pământului românesc și adaog ceia ce-a spus gânditorul: „dacă brazdele din față s'au istovit, arați mai adânc”.

Munții Daciei poartă o mare putere de rezistență și o garanție sigură de viitor. Cele 18 veacuri de svârcoliri și lupte ale poporului nostru, merit să strălucească ca soarele aici în răsărit, au arătat o.

În Ardealul desrobit la 1918, pătura țărănească a ținut nestinsă candela speranței, prin *mișcările de conștiință făcute de țărani și conduse de ei*.

Aceste mișcări din Ardeal, au fost puncte luminoase pe un drum întunecat, lung de-o mie de ani.

Ele sunt reacțiunea unei colectivități cu multă vitalitate ce-și salva existența prin aceste manifestări de conștiință.

Patru au fost mișcările istoriei românești care au cutremurat Ardealul.

Întăia, la 1437, pe vremea împăratului Sigismund, când propaganda husistă propăvăduia egalitatea tuturor oamenilor. Iobagii au sorbit această învățătură și din cuvântul evanghelic au pornit răscoala împotriva tiranilor feudali conduși fiind de către Mihai Valahul și Galu Căpitanul, țărani din ținutul Hațegului.

A doua, a fost mișcarea lui Doja dela 1514, când Românii ridică coasa și toporul —dar odată cu ele și sufletul vechilor Daci,— contra nobililor Unguri, a Sașilor și a Secuilor, colonizați pe pământurile lor și deveniți asupritori dornici „să stârpească de tot națiunea română”.

A treia a izbucnit în țara Moșilor la 1784 (începutul lui Noembrie) sub conducerea a trei țărani: Horea, Cloșca și Crișan.

Românimea din Ardeal, ajunsese în această vreme la conștiința națională, la care a contribuit într-o oarecare măsură și unirea unei părți dintre Români cu biserica papală. De aceia unui istorici, cu

drept cuvânt, au numit aceste vremi ca „epocă de biruință a sentimentului național“.

Românii își dădeau seama că sunt stăpânii acestor locuri ca moștenitori istorici ai daco-romanilor și că toate fărădelegile și împi-lările tiranilor vremelnici ai lui Arpad, cum și furtul moșiilor și bu-nurilor naționale nu mai putea fi îngăduite acestor venetici aduși de vânturi.

Firea blajină și răbdătoare a Românilor, încearcă să rezolve a-ceastă dreaptă chestiune în mod pașnic, mai ales că Impăratul filo-zof Iosif al II-lea în călătoriile făcute printre Români cu câțiva ani înainte, recunoscând în nenorociții iobagi pe vechii stăpânitori ai Daciei-Felix, le-a promis în cuvinte românești „că va lua măsuri de îndreptare“.

În a II-a călătorie la 1783 primise din mâna iobagilor îngenunchiați, 9000 de plângeri și convins fiind că Ardealul a fost lea-gănul românismului, de unde au plecat descălecătorii de țări, a acordat deplină toleranță religioasă și a regulat munca clăcașilor.

Ungurii n'au ținut seamă de poruncile lui. Atunci pleacă la Viena, Niculae Ursu al Floarei din satul Albac, numit Horea și primit de Impărat, îi prezintă situația Românilor pe scurt cum dorea el:

„Patru zile de robot (clacă)

A cincea la pescărit

A șasea la vânătoare

A șaptea-i doară a lui D-zeu.... Cu ce să ne mai plătim și noi de bir și altele?...

Din cauza puterii feudale a cotropitorilor Unguri, Românii n'au căpătat nimic. Între timp ei s'au organizat. Frățiile de cruce au ho-tărât ca înspre Paște 1785 să înceapă a-și face singuri dreptate.

Dar au prins de veste asuprașii și au hotărât prinderea capilor răscoalei. Atunci pe neașteptate — 2 Noembrie 1784 — când era să-l prindă pe Horea, au sunat buciurile și s'au aprins focurile la Abrud și Zarand și mai departe spre Alba-Iulia. Biserica din Curechiu a devenit cartierul ideii naționale și cuvintele evangheliei îndemn la unire în slujba românismului.

Horea și cu tovarășii săi, Ion Oargă din Cărpiniș căruia îi zicem Cloșca —tânăr și bine făcut— și Gheorghe Giurgiu din satul Vaca de aceiaș vrâstă cu Horea (54 ani), căruia îi zicem Crișan ce fusese ostaș și era meșter în lupte și alți căpitani, cu cetele de luptători.

Chemăți de-un dor de neam întreg

Aleargă toți să-l înțeleagă

Și cât de bine-l înțeleg... au pornit năvalnic asupra satelor și târgurilor, arzând și omorând pe Unguri. Răscoala cuprinde întreg ținutul Hunedoara și de aici se întinde spre Alba-Iulia, Cluj și Arad.

Armata nobililor organizată în grabă, face cruzimi nemai pome-nite printre Români. Oștile împăratului sosesc să potolească răscoala.

Se dă o luptă la Mihăileni, în care Românii sunt înfrânți.

Căpitani sfătuesc pe Români să depue armele și să se întoarcă la vetrele lor, până în primăvară, iar Horea și Cloșca se refugiază în pădurile Scorăcetului, unde printr'o trădare, Horea este prins la 27 Decembrie 1784.

Tot așa au fost prinși îndată, întâi Cloșca și apoi Crișan.

300 galbeni, prețul trădării cu arginții biblici și cozile de topor, n'au putut să nu apară și în această înălțătoare manifestare de conștiință românească!

Osânda grea îi așteaptă pe toți. Crișan s'a omorât singur în închisoare la 13 Februarie 1785 cu ațele dela opinci, după ce susținuse în fața tribunalului drepturile și dreptatea Românilor.

Ceilalți doi căpitani, s'au menținut tot timpul într'un mutism de dac hotărât și la 28 Februarie 1785 au fost sdrobiți pe roată începând dela picioare; Ioan Cloșca întâi, fiind chinuit pe eșafod un ceas și apoi Horea, în Cetatea Alba-Iulia, în fața a câte 6 țarani din 419 sate din Ardeal aduși de stăpânirea vicleană ca să-i întimideze și să le stingă pofta de libertate.

Cea de-a patra mișcare națională din Ardeal este a lui Avram-Iancu, la 1848 despre ca e s'a scris mai mult și este bine cunoscută.

Patru mișcări *țărănești*, patru mișcări *de conștiință*.

Ele au la bază pe lângă latura materială ori bisericească și interesul *național*.

În instinctul colectiv al milioanei de iobagi, a trăit visul pe care înfăptuindu-l Mihai, l-a plătit cu capul pe câmpia Turzii, dar pe care generația marelui căpitan Ferdinand Cel Loial, l-a pecetluit pentru toate veacurile.

* * *

Extras din sentința de moarte a lui Horea și Cloșca, părțile mai caracteristice. Ea se găsește în cartea „Lecturi din izvoarele istoriei române” de I. Lupaș, profesor universitar Cluj.

„Comisiunea aulică cesaro-regală ordonată prea grațios din partea Majestății Sale, ca să cerceteze tulburările și să aducă pe țarani iarăși la calea legalității, a pronunțat în conformitate cu *ordinele mai înalte* următoarea sentință în procesul criminal intentat în contra lui Horea numit altmintrelea Ursu Nicola din comuna Râul-Mare, din marele principat al Transilvaniei, în etate de vreo 54 de ani, de religiunea neunită, căsătorit și iobag al fiscului, apoi în contra lui *Ion Cloșca* din Cârpenișu, tot din acest mare principat, în etate de vreo 30 ani de religiunea neunită, căsătorit și deasemeni iobagiu al fiscului.

„Cu toate că Horea numit altmintrelea Ursu Nicola, a negat în mod constant toate faptele ce se aduc în contra sa, totuși prin pozițiunile unanime ale martorilor, martori jurați mai pe sus de orice obiecțiune, dânsul este constatat de toate crimele, câte i se impută în general și anume, că dânsul a ațâțat tulburările care au izbucnit în acest mare principat pe la finele anului 1784, cu deosebire în comitatul Huniedoarei, al Zarandului și al Albei, că dânsul s'a pus în fruntea poporului răsculat, pe care singur l-a adunat, le-a pus căpitani mai mici, sau în faptă capi de bande și parte dânsul în persoană, parte prin oamenii săi încrezuți, a dat ordine că din fiecare casă iobăgească, să vină câte un om înarmat la dânsul și să-l urmeze, ca astfel cu puteri unite să extermineze pe toți magnații, nobilii, cetățeni și iobagii Unguri, să le prădeze toate averile, să le prefacă în cenușă sau ruină toate edificiile și pose-

„siunile și în modul acesta să poată face cu forța ca iobagii de naționalitate română să plătească contribuțiuni mai puține.

„Peste tot așa dar, Horea și Cloșca au meritat o pedeapsă criminală, ca unii care au turburat cu răutate și cu intențiune liniștea publică, ca agitatori, amăgitori, ca unii, cari au fost căpitani la omorurile și aprinderile cele mai scelerate și cari au comis chiar dâșii tâlhării și prădări violente, au meritat să fie pedepsiți atât pentru fărădelegile și crimele ce le-au comis dâșii, cât și pentru acelea care le-a comis poporul.

„In consecință Horea numit și Ursu Nicola și Ion Cloșca . . . . au să fie duși pentru crimele acestea la locul îndatinat de supliciu și acolo să li se frângă cu roata toate membrele corpului începând de jos în sus, anume mai întâi lui Ion Cloșca, apoi lui Horea, numit altmintrelea și Ursu Nicola și în modul acesta să fie trecuți din viață la moarte, iar corpurile lor să se despice și tae în patru bucăți, capul și părțile corpului să se pună pe roate pe lângă diferite drumuri și anume în comunele unde au comis cruzimele cele mai scelerate, iar inimile și intestinele lor să se îngroape aici la locul supliciului.

„Această sentință s'a pronunțat la 26 Februarie 1785, pentru dâșii ca o pedeapsă bine meritată, iar pentru alții asemenea lor, ca să le fie de exemplu și oroare“.

„L. S. Contele Antoniu Iankovits“

* * *

Sgomotul oaselor zdrobite la Alba-Iulia, care dădeau satisfacția supremă contelui Iankovits și sângele de frate care împroșca pe iobagii aduși sâlnic la omorârea căpitanilor lor, trebuie să ne'nvețe iubirea de țară.

V. SCRIPCARU

Metode intuitive:

INTUIȚIE DIRECTĂ. INTUIȚIE INDIRECTĂ

Intuițiile prezente depind de urmele intuițiilor precedente și apoi ele nu se pot prezenta ca ceva izolat. Ele sunt contribuțiuni de simțuri aparținând la modalități deosebite în care se amestecă și urmele lăsate de intuițiile trecute. Totdeauna în structura intuițiilor, se găsește înțelesul lumii externe. Intuiția chiar are o structură proprie, care îi mijlocește obiectivarea în cadrul realității lumii externe.

Copilul privește lucrurile și le însușește ca pe niște fărămituri, rupte din lanțul causal al complexului de fenomene ce-l precede și-l înconjoară, făcând de multe ori confuzii sau asemănări dintre lucruri, cari n'au nici o legătură.

Toți pedagogii au ajuns la convingerea că nu se poate da copilului cunoștințe abstracte și izolate, ci pe cât va fi cu putință i se

vor strecura pe cale intuitivă. Și pentru a se proceda intuitiv, ne vom folosi de anumite metode intuitive. „Prin metodă intuitivă se înțelege acea metodă care are caracterul ei dominant și distinctiv: *observația*“ (Metode intuitive. Delon pag. 9). Procederea va fi: trecerea dela percepții la idei, dela concret la abstract; la inteligență prin simțuri; la judecată prin încercări. Acestei metode îi corespunde tot felul de materii de învățământ. *Pentru a face un gânditor, trebuie să facem un observator.* Observația face educația simțurilor, ea le dresează și le perfecționează. Prin aceasta copilul este înălțat sufletește spre marele operațiuni de pricepere ale lumii: perseverență, analiză, abstracțiune, comparațiune, generalizare și sinteză.

Prin metodele intuitive se poate pătrunde în intimitatea copilului, făcând să reflecteze cu sentimentele lui asupra lucrurilor care i-au fost desvăluite de noi. Metoda intuitivă fixează atenția copilului mai multă vreme asupra lucrului dorit și-l pătrunde.

Și pentru a fixa atenția e nevoie a ne apropia sufletul copilului iar învățământul să se facă cu multă pregătire și a nu ne lăsa conduși de inspirația momentană.

La aplicarea metodelor intuitive se va ține seamă de cea mai mică împrejurare a ființei umane și a căuta s'o transformăm în produs fericit al vieții de mai târziu.

Pentru aplicarea metodei intuitive active sunt două mijloace: 1) *intuiție directă* și 2) *indirectă*.

I. Prin intuiție directă se înțelege organul principal la formarea ideii numită *observațiunea*. Cu ajutorul observațiunii putem să cunoaștem obiectele și faptele ce cad direct sub simțurile noastre. Putem spune că singura idee care-i folosește și-i rămâne este aceea pe care și-a format-o singur din experiența sa, din observația sa. Prin această metodă copilul va fi deprins în mod gradat la muncă intensă, căutând să-și formeze idei, să analizeze, să compare, să generalizeze și să sintetizeze. Obiectul va fi descompus, *analizat* în părțile componente și apoi se va trece la operația reconstituirei numită *sinteză*. Deci se va face *analiza însușirilor obiectului* sau *abstracțiunea* iar a doua operație este de a *abstrage*, de a deosebi lucrul de observat din totalitatea altora și calitățile acestuia a le aduce la simplificațiunea cerută de inteligența copiilor care nu pot îmbrățișa totul dintr'o singură dată.

Copilul trebuie deprins ca singur să analizeze lucrurile, să le compare cu altele deci va putea găsi asemănările și deosebirile (analogiile și diferențele).

Prin această acțiune a rațiunii, el va face educația cugetării sau a judecății sale. El trebuie să caute cauza fenomenelor și deci nu i se poate da din cărți anumite bucăți cari nu pot fi judecate și pătrunse în întregime. Cercetarea de raționamente să se facă sub directă supraveghere a educatorului căci copilul trebuie să plece dela *cauză la fenomen (efect)* și invers. Astfel se urmează ambele moduri de acțiune ale inteligenței: *deducțiunea și inducțiunea*. Deprins copilul astfel se va conduce pe sine ușor, ca să generalizeze ideile culese prin observarea faptelor particulare, a clasa caracterele comune, a le coordona într'un tot armonic.

Collard spune în „Metodologia inv. sec.“ că învățământul este în adevăr intuitiv dacă îndeplinește două condițiuni esențiale și anume:

1) profesorul să aibă la dispozițiunea sa colecțiuni de obiecte în relief, gravuri, desemnuri, fotografii, filme cinematografice ș. a. (Aici joacă rol muzeul școlar alcătuit pe lângă fiecare școală, de care vom vorbi în alt articol).

2) Profesorul să schițeze pe tablă lucrurile ce i-ar lipsi, concentrând astfel atenția copilului făcând disciplină și făcând învățământul atractiv.

Prin intuiția directă copilul ia contact direct cu realitatea, fără ca între simțurile sale și realitate să apară vre-o mijlocire.

Obiectele la care se aplică această metodă sunt: științele fizico-naturale, geografie, cosmografie, matematică aplicată.

Din p. d. v. al plasticității, științele cele mai fericite sunt *științele naturale*, întrucât obiectele apar în realitate și pot fi intuite prin toate simțurile. Aici se pătrunde în interiorul obiectelor formând acel fond sufletesc intuiția, care ne va putea ajuta în împrejurări asemănătoare.

La geografie unde nu se poate observa și intui obiectele avem hărțile în relief de unde se poate deduce fauna și flora unui teritoriu. Geografia făcută în natură este viabilă și folositoare indivizilor.

În matematica aplicată se va căuta pe cât posibil să aplicăm întregul studiu al cifrelor cari par abstracte și rigide. Se aplică matematica la diferitele construcții cu beton, fer ș. a. Planurile nu sunt decât aplicarea metodei directe în matematică.

Higiena care are o însemnătate în viața prezentă și viitoare a copilului trebuie tratată după cum ne spune Rousseau în cartea sa „Emil”: Purtați copiii voștri prin spitale, ospicii, sanatorii, pentruca să vadă dezastrul ce-l cauzează boalele și relele spre a se feri în viitor.

Iar Spencer adaugă: „Nu există persoană care să nu mărturisească, dacă este întrebată, că în cursul vieții și-a atras boalele, de care ar fi fost ferită, cunoscând cea mai simplă noțiune de fiziologie”.

Iar noi putem susține că n'ar fi copil care să confunde lucrurile, să pătrundă superficial materia de învățământ și să privească cu ură școala, dacă totul ar fi predat intuitiv, metodic și cu căldura unui erou ce-și face cu dragoste datoria.

D. ȚIPA-Buhuș

Creștinismul în educație.

Sub titlul acesta, se poate înfățișa în rezumat sau în extenso, aparatul creștinismului la educarea omenirii. În cadrul unui articol de revistă nu se poate arata, nici măcar schematic, această enormă contribuție educatoare.

S'o începem dela Mântuitorul și Învățătorul și s'o terminăm cu marile institute creștine moderne de educare și cu marii educatori cari lucrează sub semnul creștin?

E cu neputință de înfățișat, oricât ne-am rezuma, într'un astfel de cadru.

Scopul educației creștine e precis arătat în cuvintele: „fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este“ (Ev. Mat. V. 48). Aceiași unitate de vederi nu o vom găsi la marii educatori laici.

Dacă educarea se face prin influențare, apoi idealul educator a fost Mântuitorul. Căci pescarii galileeni, auzindu-L, își lasă toate ale lor și-L urmează; femeia păcătoasă se întoarce la calea pocăinței; Zaheu vameșul își dă averea săracilor, iar miile de oameni îl urmează în pustie să-L asculte. Apostolii se arată pretutindeni buni educatori atât în ziua cinzecimii când au creștinat 3000 de oameni, din toate părțile lumii (ef. Fapt. Ap. II. 41). cât și în areopagul Atenei, unde au înfrânt scepticismul grec (ef. Fapt. Ap. 17. 54) câștigând pe Dionisie și pe Damaris. Porunca a fost: Mergeți și învățați pe toată lumea (ef. Ev. Mat. 28. 18-19), iar părinții apostolici și bisericesti au executat-o din plin, concretizând-o în instituții de educare și în scrieri. În orice comunitate creștină nou înființată, se începeau imediat cursuri de educare pentru toate vârstele, dându-se fiecăruia, după puterea lui învățătura potrivită (ef. const. Sf. Apost. cartea 7 cap. 30) și după cuvântul Marelui Pavel (ef. Ep. Cor. III 1, 2, 3).

Cea mai veche școală organizată pare a fi cea din Alexandria (ef. Ist. Bis. Șaguna pag. 103). Se afirmă că Sf. Ev. Marcu ar fi fost elev și apoi preposit al ei (ef. sf. Seronim).

Școli au fost în Cezareia, în Antiohia în Edesa și Ierusalim, din primele 3 veacuri.

După felul cum erau organizate, după numărul de frecvenți și după celebrii lor conducători, socotim că erau adevărate universități. La aceste înalte școli s'au format marii creștini și educatori: Clement Alexandrinul, Dionisie, Ciprian Ciril al Ierusalimului, cel mai mare catehet și profesor din primele veacuri creștine, Atanasie cel Mare, Efreem Sirul „învățătorul lumii“ și „profetul Siriei“, Vasile cel Mare, cel care a arătat că drumul spre perfecțiune, trece prin renunțare și acel care a concretizat caritatea creștină în cel dintâi spital ce este cunoscut în istorie. Ioan Hrisostom, strălucitul cuvântător și cenzor de moravuri, Tertulian ascetul, care a lăsat comoara scrierilor sale: de patientia, de cultu feminarum, de pudicitia, etc.

Câte nume, atâția pioni ai educației omenirii. Și asta doar în primele 400 de ani! Dacă s'ar face, cât de scurt, examinarea operilor de educație și a instituțiilor acestor mari educatori, am rămânea prea surprinși de noutatea și frumusețea

unor lucruri pe care dealtfel le ignorăm. Ne-ar mira simplicitatea de procedare și rezultatele câștigate.

Desigur că ne-am lămuri puțin în acest chip, asupra titlului: **Creștinismul în educație.**

De cercetat la nevoie :

L'Abbe Rivaux: Cours d'Histoire Ecelésiastigue.

Pr. Felix Haase: Altchristliche Kirchengesichte.

Euseb. Popovici: Istoria Bis. Universale 4 v.

Dr. Gerard Rauschen – Patrologie.

Mausig G. P. Sinapoli di Giunta: Istoria Letteraria della Chiesa.

I. Tixerout: Precis de la patrologie.

Fer. Mouret: des Pères de l'Eglise.

A. Harnack: Geschichte der altchristlichen Literatur bi Eusebius I und II Teil și alții.

Invățător Preot, C. COJOCARIU

Din roadele școalei primare sătești.

Școala noastră sătească apropiindu-se de un veac de existență, se cade — cred — să-i cercetăm rezultatele, ca să ne putem fixa directive de viitor.

După cum orice meșteșugar când desăvârșește un lucru, cată din când în când spre partea făcută, așa și noi învățătorii trebne să ne îndreptăm privirile către satele și sătenii noștri, ca să constatăm ce a făcut școala.

Lucrul este foarte greu, dacă ne gândim că scopul școalei primare este: complecta transformare a poporului din punct de vedere moral, cultural, sanitar, economic, social, etc. Deviza: „Invățim pentru viață, nu pentru școală“, pare c'a fost prea puțin ținută în seamă, căci prea neînsemnate sunt rezultatele pe care le vedem în viața de toate zilele, a săteanului nostru.

Constatarea că mulți dintre analfabeți, sunt dintre acei care au trecut prin școală, a rămas un dureros adevăr.

Săteanul, în majoritatea cazurilor, dă copilul la școală cu gând să-l pregătească pentru vr'o slujbă la Stat, sau să deprindă, pur și simplu, a ceti și sorie cât de cât. Și această mentalitate nu o au numai cei ce n'au învățat carte, ci și gospodarii cari au trecut prin școală.

Aproape toate cunoștințele predate de noi în timpul școlarității, rămân simple vorbe pentru săteanul de mai târziu.

Legea din 1924 a prelungit termenul școlarității la 7 ani, cu gândul bun ca, școala să devie cât mai folositoare fiecăruia ce va învăța în ea.

Dar, viața săteanului a rămas aproape pe loc, iar programa încărcată

ou materii care nu-l interesează, uneori, și nu le pătrunde așa de ușor școlarul de azi, care va fi agricultorul de mâine, ceva strein de viața lui.

Mizeria săteanului evidențiază necesitatea ajutorării copiilor la școală, lucru despre care vorbește legea, dar care este o ficțiune încă. Lipsa atelierelor practice și a uneltelor de experiențe pe teren, sunt alte piedici, din a căror pricină învățământul e searbăd și nu dă rezultatele dorite

Pentru ca învățământul să dea roadele la care s'au gândit legiuitorii, ochii noștri trebuie să se îndrepte și asupra familiilor elevilor școlii, căci acolo își petrec elevii cea mai mare parte din timp.

Trebuie să ne convingem că familia și mediul, cu timpul și practica pe care le au la îndemână, vor fi în stare să formeze pe copil, așa după cum este mentalitatea acolo. Școala, care are și timp insuficient pentru educație și lipsă de mijloace practice pentru aplicațiuni, nu va putea influența decât pe copilul care trăiește într'un mediu cât mai apropiat de cel al școlii.

Totuși, dacă, activitatea școlii se va îndrepta cu tot interesul către părinții școlarilor, transformarea se va putea face, căci aceștia când ne vor înțelege în idealurile noastre, ale învățătorilor —care sunt acele ale școlii— ne vor da concursul lor, de mare folos pentru educarea copiilor.

Transformând pe săteni, vom pregăti pe elevi.

Pe lângă toate încercările directe față de școlari, de mare folos sunt acele față de săteni, ca: ferme model, școli superioare țărănești, șezători culturale, cărți și reviste pentru popor, radio, cinematograf, cor, etc.

Toate acestea trebuie să fie ajutate de cercul tuturor funcționarilor din comună, așa precum preconizează D-l Leon Mrejeriu, prefect și președintele Asociației Învățătorilor din jud. Neamț.

Prin suflet și bunăvoință din partea fiecăruia din noi și toți funcționarii satelor, s'ar putea face destul de mult.

Desigur, nu s'ar putea face toate deodată, dar în timp și după un program bine chizuit, s'ar putea face chiar toate.

Cercurile culturale, sunt ocazii prea rari.

Rezultatele vor fi cu atât mai fericite, cu cât la acest program vor contribui toate forțele luminate ale satului.

Deci și în această direcție să ne îndreptăm munca noastră și să deschidem largi ușile școlilor în Duminici și sărbători, pentru ca și poporul să se poată hrăni sufletește.

După o muncă de ani, în această direcție, se vor vedea sigur roadele așteptate.

GH. BOANCA

Educația cu care copilul intră în viață, se resimte cateodată, chiar până la vârsta cea mai înaintată.

SOLOMON

O carte pentru școlari.

Scriu aceste rânduri pentru dascălii care n'au văzut încă revista „Școala și familia de mâine” de sub conducerea D-lui Marin Biciulescu, ce apare la București.

Noutatea pe care o aduce această revistă, este preocuparea îndeaproape de viața intimă a copiilor. Printre alte noutăți este propunerea concursurilor pentru elevii dela 8—15 ani, la desen și compuneri libere ilustrate.

„Temele de desen date în anii trecuți, încercare puțin cunoscută la noi, au fost primite cu entuziasm de dascălime, dovedind că și la noi s'ar putea face treabă, dacă ar exista o bună îndrumare și mai ales convingerea că în copii există adevărate comori de aptitudini, cari așteaptă să fie descoperite.”

Concursul de „compuneri libere-ilustrate” s'a anunțat în No. 63-64 al revistei din 1934. Elevii au trebuit să povestească în scris, în clasă, o întâmplare văzută sau auzită, cu privire la una din ființele din jurul lui.

Au luat parte la concurs 42 școli primare din diferite părți ale țării, concurând peste 260 elevi din clasele II—V. Printre cei 25 elevi, premianți și menționați, a fost unul dela școala din Săvinești. Premiile au fost în bani, iar mențiunile în cărți pentru școlari.

Cu toate că știu câțiva dascăli din județul Neamț, abonați la revista „Școala și familia de mâine”, n'au dat atenția cuvenită acestui concurs, neluând parte cu elevii claselor lor.

D-l Biciulescu a tipărit cele 25 lucrări premiate într'o cărticică „Copiii și animalele” pentru ca și alți copii, din alte părți, să le citească și chiar dascălii să vadă ce pot da la iveală copiii, pe cari noi—poate—nu-i apreciem, la adevărata lor valoare.

Compunerile ilustrate ale elevilor din cl. II și III în cari primează succesivă de acțiuni, cum și cele ale elevilor din cl. IV și V cu expuneri mai detaliate, desvăluiesc educatorilor cercetători, multe idei importante în legătură cu psihologia copilului.

După cum spune autorul în prefață, aceste lucrări pot servi pentru orice educator în munca din școală ca punct de plecare și termen de comparație. Compunerile pot fi pildă excelentă pentru orice copil de chipul cum observă, gândește, judecă alți copii de seama lui; tot ele arată până la ce punct poate ajunge exprimarea orală și scrisă în diferite clase ale școlii primare—prilej nimerit de a compara rezultatele obținute pentru luarea de măsuri.”

Recomandarea lucrării acesteia, care costă 8 lei, cred că e de prisos pentru toți cei ce-i înțeleg rostul. O pot cumpăra dascălii pentru ei, după cum o pot cumpăra elevii pentru lectura lor dela școală și în afară de școală. (Se va cere dela autor, str. N. Bălcescu No. 2. București III).

Și, dacă eu cred pe deplin reușită această carte „a copiilor pentru copii” nu mă mulțumesc cu această constatare, ci fac următoarea propunere: Revista noastră „Apostolul”, n'ar putea lua inițiativa unor astfel de concursuri, pentru elevii de din județul Neamț? Premiile mici ce ar trebui date, să fie din donații dela dascăli, sau să se ia chiar din abonamentul revistei „Apostolul” bineînțeles, din fondul disponibil, Fac propunerea și'n acest chip, pentru motivul că suma necesară n'ar întrece cifra de 600-700

lei! Știu că sunt și alte nevoi care trebuiesc acoperite cu fondul disponibil din abonamente, dar și chestia aceasta, după a mea părere, merită atenția cuvenită, dacă nu din alte motive, măcar din unul singur, al noutății și dragostei de școlari.

Dacă așa nu se vor găsi sumele, mă înscriu eu cu suma de 100 lei, ca prim fond donat, pentru premiile ce se vor da.

Dacă propunerea va fi acceptată, rămâne ca în numărul viitor să stabilim subiectul concursului școlar, precum și condițiile, pentru ca până la sfârșitul anului să putem primi și alege materialul, urmând ca cele mai alese să fie publicate în revista „Apostolul” sau vom tipări și noi „o cărticică a școlarilor din județul Neamț”.

Orice altă părere în această chestiune, rugăm a se trimite la redacția revistei noastre, dat fiind faptul că noi vom trece la cele propuse chiar în numărul viitor.

TEOFAN MACOVEI-Săvinești;

NOTA REDACȚIEI

Ne asociem și noi la propunerea d-lui Macovei, în care scop vom repartiza suma de lei 500 din rata a II-a a abonamentelor, pentru premiile ce se vor acorda celor mai bune compuneri libere. Condițiunile de participare la concurs, subiectul compunerilor și data depunerii lucrărilor se vor anunța în numărul viitor.

Școala și Biserica

„cine deschide o școală,
închide o temniță”.

VICTOR HUGO

Sub vraja nopții care îmi stăpânea sufletul, am început a mă gândi la frații înv. cunoscuți și necunoscuți și la cucernicii preoți —farurile satelor noastre,— și mi-am zis:

Oricât de buni ar fi vîslașii, dacă pe mare e întuneric, corăbiile nu ajung la liman.

În suflet am simțit că se strecoară durere, iar gîndul mi-a fugit la țăranul nostru —acel care de veacuri a păstrat prin port, credință și vorbă, origina sfîntă a neamului și care azi se înstrăinează pe zi ce merge, apucând tot mai pronunțat pe calea necinstei și a minciunei.

„Țara noastră s'a urzit în zilele de vifor” spune Alex. Vlăhuță, vorbind de trecutul nostru, dar nu trebuie să uităm că și în prezent furtuna ne amenință. Și nu-i departe vremea când vom asista la o nouă încăerare, din care numai țările bine pregătite vor ieși învingătoare.

Întreaga națiune trebuie dar pregătită.

Azi, ca și ieri, această pregătire revine în întregime școlai și bisericei deci —preotului și învățătorului.—

Când „toți ai noștri” n'au nici o orientare serioasă, prin școală

și biserică, eu văd curmarea răului care roade din temelie vлага și puterea neamului nostru.

Deci, dacă un învățător și un preot nu-și înțeleg misiunea, atunci acel sat este ca și o familie de copii rămași fără părinți.

În înțelegere, lumina ce o pot vărsa acești doi mari apostoli asupra mulțimii, e întocmai ca răcoarea adusă de roua unei dimineți liniștite peste sămănăturile câmpului dogorite de arșița soarelui.

Ei, cei dintâi, să fie cunvinși că numai prin biserică și școală neamul nostru se poate ridica în rândul popoarelor luminate și tari.

Dar pentru aceasta trebuie să ne fie școala școală și biserica biserică.

Marele nostru învățat —D-l Nicolae Iorga— zice undeva :

„Numai prin cultură, prin o cultură proprie cu notă națională și valoare morală, cu îndreptare practică și o răspândire largă se poate asigura viața neamului nostru și i se poate face un loc recunoscut de toată lumea în civilizația contimporană.

Slujitorii școlii și ai bisericei sunt cei dintâi care pot asigura —și trebuie să asigure— această viață neamului nostru.

Dar pentru aceasta preotul și învățătorul trebuie să lucreze mână în mână; pentru a face din satul lor model de gospodărie și din oameni pildă de înțelepciune.

Dacă pe ici pe colea se mai găsesc frați învățători în desbinare cu cucernicul preot, apoi ei trebuie să înțeleagă că nu e atât de fatală pentru dânșii, cât mai ales pentru sat.

Fratele învățător trebuie să înțeleagă că n'ar trebui să aibă nimic de împărțit cu cucernicul preot. Iar cucernicul preot, să-și aducă aminte de marele filozof englez, Thomas Carlyle, care a văzut în el o lumină de inspirație, l'a socotit trăsura de unire dintre popor cu nevăzutul Sfânt „o voce din cerul prea înalt, care printre strădaniile vieții cârmuiește înțelepțește destinele omenirii“...

Tot ce cred, tot ce cugetă, tot ce fac acești pioni ai satelor noastre să fie pornit din adâncurile curate ale sufletului.

Numai așa vor putea lecu boala produsă de zecile de partide care se mânâncă între ele și care în lăcomia lor nesățioasă au vrut să înghită și ce are neamul mai de preț: Biserica și Școala.

Preotul și învățătorul sunt slujitorii acestor instituții. Ei trebuie să fie întotdeauna în înțelegere la datorie.

Să fie oamenii căutați ziua cu felinarul de înțeleptul Diogene —care de s'ar trezi din groapă azi— și-ar lua felinarul să mai caute, să-i găsească la noi în preot și învățător cărora să le poată spune : „Intotdeauna v'am găsit la datorie, rodul muncii voastre minunează ochii mei, urmați-mă“... și ei să fie în stare să-l urmeze.

N. V. ZAHARIA

I. G. DUCA

Față de patrie nu ți-e îngăduit să ai convingeri, ci numai devotament,

N. IORGA

Indrumarea sufletească a tineretului.

Citind circulara revizoratului școlar cu No. 4885 m'am oprit asupra cuvântului pus între ghilimele care spune că învățătorul să desvolte sentimentul „național“ a acelor ce-i are spre instruit și educat.

Asupra acestui cuvânt am făcut oarecare reflexii. Desvoltarea acestui sentiment, trebuie socotită ca literă de evanghelie.

Poporul nostru dacă a putut rezista în trecutul veacurilor, se datorește acestui fapt, că sentimentul național nu fusese întru nimica slăbit.

Martirajul celor trei revoluționari dela 1784 cât și a lui Iancu dela 1848 pentru a nu mai pomeni și de acei din Moldova și Muntenia, sunt exemple elocvente ce nu sufer desmințire, că toți acești martiri au făcut aceste eroisme numai datorită faptului că sentimentul național a fost încrustat în inimile lor, asemenea credinții în Dumnezeu.

Dar secolul nostru în care s'a sdruncinat din temelii întregul așezământ omenesc a adus în sufletul românesc slăbirea sentimentului național. Se va spune de către unii că acesta e un neadevăr. Eu voi susține cu toată tăria că este un adevăr, căci e știut de fiecare că nimeni nu caută lecuirea unei boale ce nu există, deci acest aviz nu s'ar fi dat dacă nu s'ar fi constatat „slăbirea sentimentului național.

Ori dela cine ar fi plecat acest îndemn e bine venit și la timp.

Această slăbire a sentimentului național e prea vădit că există.

Astăzi tradiția noastră națională este subminată de unele doctrine aduse din străinătate care deși se pare că nu prind, totuși datorită faptului că trăim la o laltă atâtea străinii, au prins și au dat pentru ei rezultate destul de frumoase și pentru noi destul de păgubitoare.

Luarea în exploatare a întregului comerț, industriei și finanțe ce poate fi altceva decât o nepăsare din partea noastră, o consecință a slăbirii sentimentele naționale.

Dacă nimic din ce este bun nu mai este al nostru, apoi acest fapt se datorește indolenței noastre căci ne lăsăm amăgiți de acei ce se bat în piept propagând „umanitarismul“.

Pericolul e destul de mare căci alături de streinii ce nu au nimic comun cu noi, sunt alăturați și din acei de un sânge cu noi. — Inconștienți de aceștia care să înbrățișeze meschine calcule de interes sunt destui. Injosirea numelni de român nu se

aude rare ori. Mândria cea mare care trebuie s'o avem că suntem români, la unii dintre noi se pare că a început să dispară. Se observă prea multă timiditate față de minoritarii noștri. Se pare că le-am luat frica. Nu arareori se laudă sau chiar ne reclamă pentru lucruri de nimica fribunalelor internaționale din Haga sau Geneva.

Acest lucru nu se întâmplă cu minoritarii din alte țări unde sentimentul național al stăpânitorilor e în floare.

Am mers prea departe cu toleranța noastră, până la prăpastie nu mai este decât un pas.

Sunt momente sociale în fiecare țară în care dacă nu-ți poți căpăta echilibrul, înseamnă să te prăbusești. Tot ce s'a căpătat după svârcoliri și suflerini de veacuri pentru o neatentie înseamnă să te pierzi. Ideia națională menține orice stat.

Când se pierde această idee se pierde și statul cât și poporul. Deci când fiecare popor caută să întărească această idee, putem noi s'o lăsăm în părăsire? Lăsând-o, înseamnă să despărem, iar dispariția ar aduce asupra sufletelor noastre, blestemul milioanei nenumărate care s'au sacrificat să ne lase România așa cum o avem azi.

Și pregătirea sufletelor cu dragoste de neam și țară nu o poate face altcineva mai bine decât școala prin slujitorii ei, începând cu dascălul de sat până la profesorul universitar. Nici într'un ciclu de învățământ să nu se abandoneze ideea națională. Să nu spunem aceasta cu oarecare sfială, temându-ne că se vor supăra cei ce nu sunt de un sânge și o credință cu noi. În gospodăria noastră să ne aranjăm treburile cum ne convin nouă nici de cum cum le convine „umanitaristilor“. Acei ce cu voie tac ca să ne îndepartăm dela acest principiu de viață, o fac cu interesul de a ne adormi conștiința națională și în felul acesta să se poată lăfăi în bunurile noastre.

Școala prin slujitorii ei să fie atentă la încercările meșteșugite ce se fac și să încrusteze în inimile tineretului sentimentul național de a-și iubi pământul și neamul.

GH. MAREȘ — Dochia

În ziua când un popor civilizată ajunge prin decadența sa morală să-și nesocotiască onoarea și demnitatea, va fi subjugat chiar de vecinul cel mai puțin civilizată.

LA ROCHEFOUCAULD

Spicuiiri.

A. din câteva articole nepublicate.

Părintele C. Cojocariu, într'un articol „locul școlii normale“ pune întrebarea, unde să se fixeze aceste școli : la oraș sau la țară ? După elementele care frecventează această școală, nici nu încapă îndoială că locul ei este la țară. Obiecțiunea ce se pune contra : personalul didactic. Pentru că profesorii stau la orașe școlile normale nu pot fi decât în orașe. Prin urmare o înțelegere greșită a situației : școala e făcută pentru profesori și deci trebuie să umble după profesori și nu profesorii după școală. Și Părintele Cojocariu încheie astfel : „atunci când se va normaliza școala normală, d-nii profesori să lupte să trăiască la țară, acolo lângă școală“.

Părintele Cojocariu are dreptate. Uită însă să se întrebe : ce să se facă monumentalele localuri ce s'au construit ? Cum rămân terenurile pe care s'au construit atenanse, ferme — în unele părți — culturi de pomi, vița de vie etc. ? Ca s'o iei dela capăt, este imposibil în împrejurările de azi.

* * *

D-1 V. Ciubotariu, în articolul său „desființarea comitetelor școlare“ face o serie de constatări asupra a ceiace sunt azi comitetele școlare, constatări de care ne izbim la fiecare pas. Propune, pentru îndreptarea stărilor rele, două soluții :

1. Comunele să verse cotele direct revizoratului școlar, care la rândul său să repartizeze sumele după necesități, școlilor din județ. Numai așa inv. director poate fi tras la răspundere de organele de control, când va fi găsit cu școala negrijită, fără lemne de foc etc.

2. Comitetul școlar județean să adune fondurile pentru susținerea școlilor, fie dela comuni, fie dela județ și apoi să le verse comitetelor școlare, care să rămână numai niște organe de execuție.

D-1 Ciubotariu atrage atenția Asociației Invățătorilor, de a se ocupa și de aceste chestiuni.

Asociația Generală s'a ocupat de problema comitetelor școlare.

Intr'un congres general, un coleg a fost însărcinat ca raportor asupra acestui subiect. S'a ajuns la concluzia de a se concentra toate veniturile la comitetul școlar județean, care apoi să repartizeze sumele la fiecare școală, după nevoile fiecăruia

Pentru a se ajunge la acest sistem, trebuie modificată legea comitetelor școlare. În sesiunea trecută a parlamentului s'a și vorbit de o asemenea modificare. Probabil că ideia n'a fost părăsită

* * *

D-1 D. Cârciu — Pipirig, în articolul său „ora săptămânală a poveștilor“ spune că aceasta oră pusă în programul școlii în timpul ministeriatului D-lui Gusti, a fost o măsură bine venită pentru a desvolta gustul de citit în școlari. Citează chiar cazuri întâmpinate în clasa D-sale, din care constată cea mai desăvârșită atenție în timpul lecturilor din Creangă și aspectul vesel al clasei după terminarea orei de povești. Recomandă ca, pe lângă lecturi, să se spună ghicitori, să se provoace hazuri prin frânturi

de limbă etc. Și D-l Cârciu încheie :

„Să menținem ora săptămânală a poveștilor, care este fericirea copiilor și ocazia de a retrăi și noi clipe dulci din copilăria noastră“.

Complectăm noi ideea bună a D-lui Cârciu : Ora poveștilor a fost introdusă în 1931 de către D-l Apostol Culea, care era atunci subdirectorul inv. primar în ministeriatul D-lui Prof. Iorga.

În timpul D-lui Gusti, s'au dat noi instrucțiuni în urma sugestiei D-lui Stanciu Stoian. Până acum acea oră n'a fost suspendată din program, încât ea trebuie să se facă tocmai pentru motivele arătate de D-l Cârciu.

Cine n'o face, greșește. Deaceia îndemnăm și noi pe colegi să facă ora săptămânală de povești.

B. Din reviste.

„Luminătorul“. No. 6—7 apare cu un bogat material sub semnătura d-lor Stanciu Stoian, Nicu Tudor, I. C. Petrescu, Gh. Macovei etc. Unele din aceste articole, aduc o însemnată contribuție pedagogică. Altele însă sunt preocupate de politica școlară a D-lui Dr. Angelescu, aducând unelo critici care nu și găsesc justificare, mai ales acum, când acest mare apărător al școlii și drepturilor slujitorilor ei, depune cele mai titanice eforturi ca să ne salveze de la o nouă amputare și să ne păstreze soarta care — așa cum este — ne mai dă dreptul să trăim.

* * *

„Căminul cultural“ revistă de cultura poporului, scoasă de Fundația Culturală Regală „Principele Carol“. A apărut numerile 1, 2 și 3. Condițiunile tehnice în care apare, sunt ireproșabile. În afară de cuvântul M. S. Regelui, semnează articole D-nii Gusti, Emanoil Bucuță, Victor Ion Popa, H. Stahl, Stanciu Stoian, Arhireu T, Simedrea etc. Toți sunt preocupați de organizarea căminelor culturale și educația satului. În cap. II —fapte— se arată realizările ce s'au făcut de către Fundația „Principele Carol“ și de căminele înființate prin sate. O bogată bibliografie, ajută pe conducătorii căminelor la deslegarea și lămurirea multor lucrări ce apar în această direcțiune. O recomandăm cu multă căldură nu numai acolo unde sunt înființate cămine culturale ci peste tot, unde dascălii sunt preocupați de problema pătrunderii culturii la sate. Abonament 100 lei anual (o sumă f. mică față de condițiunile și spațiul ce-l cuprinde revista). Redacția și ad-ția : Str. Latină 8 București III.

L.

Cronica.

Din carnetul meu.

O mărturie convingătoare de aptitudinile și devotamentul unui învățător, e clasa sa. De câte ori nu mi s'a întâmplat să găsesc învățători, cari să nu aibă lecții noi în ziua de inspecție. Și unii mi-au spus-o cu oarecare strângere de inimă că le pare rău că nu pot să-și valorifice însușirile de dascăl. Dar nu e nevoie de lecții noi pentru a face dovada aptitudinilor unui învățător. Lecția este o probă de moment. Chiar celui mai bun învățător, i se poate întâmpla ca lecția să-i iasă rău.

Clasa : *Iată oglinda aptitudinilor și activității învățătorului.*

Ea este mărturia convingătoare ; și ea este mărturia justă.

Intri într'o clasă și o vezi curată și împodobită ca un cămin familiar : e dovada gustului artistic și de igienă al învățătorului. Școlarii te întâmpină cu fața veselă, te urmăresc în întrebările ce le pui și se întrec care mai de care să răspundă : e dovada că învățătorul întrebuințează o bună metodă didactică, că se poartă prietenește cu copiii și că a reușit să le nască și să le desvolte interesul și pofta de studii.

Iei caetele elevilor și vrei să le răsfoești. Câte lucruri nu pot să-ți spună și ele despre învățător ! Dacă a știut să aleagă temele, dacă le-a dat în chip gradat, dacă a ținut la curățenia lor, dacă le-a verificat și corectat, etc. Ele arată conștiința profesională și strădania dascălu'ui.

Și câte alte dovezi nu poți găsi în clasă ! Expoziții de desene, de lucrări manuale ș. a.

Dar intri și în cancelarie și aici numeroase dovezi. Dacă dosarele sunt în ordine, dacă materialul didactic e utilizat, dacă biblioteca e cercetată de elevi și adulți, dacă școala are muzeu, dacă condica de prezență este la zi, dacă niciun ordin n'a rămas fără răspuns etc., toate acestea spun de zece ori mai mult decât lecția sau mărturisirea învățătorului. Și tot așa grădina școlară, gospodăria sa personală, activitatea din sat etc.

Fiindcă menirea învățătorului e să dea din sufletul său peste tot pe unde calcă ; peste tot să rămână urme din sufletul său. Și ca dintr'un izvor fără de moarte, cu cât dai mai mult, cu atâta mai năpraznic țișn :ște forța, care stă în adăcurile sufletului uman.

Fericit, învățătorul, care a reușit să valorifice această forță.

* * *

Durata inv. primar în diferite țări. *In mai toate țările, șc. prim. are o durată de 7-8-9 ani. Astfel în Franța, școala primară are 6 ani la care se adaugă încă 3 ani de curs complimentar sau de șc. prim. superioară ; în Germania are 8 ani sau chiar 9 în unele orașe ; în Elveția are 6 ani și un curs complimentar obligator de 1-3 ani ; în Italia 7 ani ; în Statele Unite 8 ani sau chiar 9 în unele state ; în Cehoslovacia 8 ani, adăugându-se și o șc. prim. superioară de 3 ani.*

Și la noi..., câtă vorbă, cât scandal pentru cele trei clase (V-VII) care nu țin mai mult de 100 zile pe an !

* * *

Literatura în serviciul pedagogiei. *In sprjinul curentelor de invoiere școlară, a răsărit o literatură și o artă corenspunzătoare de propagandă.*

O literatură care înfățișează năzuințele active ale copiilor, poezia câmpurilor, măreția și frumusețea muncii, aspra luptă zilnică, mila către cei ce muncesc.... Un grup de învățători literați din Franța, scot o revistă „Les Primaires”, care cultivă acest gen literar auxiliar curentului de transformarea școlii, merit să sensibilizeze să concretizeze mai bine ca teoria de formule, să exalte sufletele spre năzuințele noi ale unei școli de viață reală și activă.

La noi pe când ?

* * *

Muzeul regional din Savinești. *Nu știu câți l-au văzut vreodată. Eu l-am urmărit dela începutul lui. Mic, la început, cuprinzând însă obiecte*

de o reală valoare, a ajuns azi să cuprindă o sală mare de clasă, încât valoarea lui se apreciază acum cu sute de mii de lei. Să vorbesc de aranjamentul lui? De secțiile ce le are: bisericească, zoologică, numismatică, geologică, artă națională, filatelică etc.? Cine vrea să organizeze o astfel de operă, să se ducă să-l vadă și să ia model. Aci voi spune numai că teată această operă, care a cerut o muncă zi de zi, care a necesitat cheltuieli neprecupețite, care arată pricepere și înțelegerea roșurilor de apostol, se datorește unui înamorat de arta aceasta: Părintele C. Mihailescu, învățător la acea școală. A fost înțeles și de ceilalți colegi cari i-au dat tot concursul, ca și de alți mulți binefăcători.

Muzeu' din Savinești al Părintelui Mihailescu, este unicul muzeu complet dela școlile primare din acest județ.

* * *

Ofensiva agricolă. A început și la noi. Târziu, dar a început. Comitetul județean a străbătut în cinci zile tot județul, chemând fruntașii satelor la contribuție și la muncă. Am vrea numai — vorba d-lui prefect — „să nu rămână o glumă”. Să se porceadă la fapte.

Agenții agricoli să părăsiască biurourile și să colinde satele, înarmați cu toate ustensilele de combaterea omizilor, a mălurei, a epidemiilor între bovine și porci.

Iar camera agricolă să se îngrijească de selecționarea semințelor de îmbunătățirea raselor de animale și păsări. Cei dintâi însă care trebuie să dea exemplu sunt învățătorii. Mulți au făcut-o înainte. De azi însă toți trebuie s'o facă. Să pună toată priceperea și să nu cruțe mijloacele.

Este o campanie dela care învățătorimea să nu lipsească.

Asta este adevărata școală practică.

STATISTICĂ: După ultimile totalizări, în jud. Neamț, situația numerică a copiilor de școală este următoarea :

CURS ELEMENTAR

Inscriși . . . . . 23811 (
 Frecvenți . . . . . 20425 (Procent: 85.78 %.

CURS SUPRA PRIMAR

Inscriși . . . . . 6591 (
 Frecvenți . . . . . 3071 (Procent: 46.6 %.

TOTAL: înscriși 30402; frecvenți 23496; procent 77.28 %.

După numărul elevilor înscriși, ne-ar trebui 760 posturi (socotit a 49 elevi de post) și avem 651 posturi. După numărul frecvenților trebuie să avem 587 posturi. Prin urmare... atențiune!

GRĂDINILE DE COPII

Inscriși 1240; frecvenți 748; procent 60 %.

După numărul frecvenților trebuiesc 19 posturi și funcționează în prezent 23.

* * *

CĂMINUL INVĂȚĂTORILOR. S'a început mișcarea pentru construirea lui. Asociația a intervenit la bancă, pentru a i se vărsa lunar depunerile ce se află în acest scop. S'a lansat și un apel tuturor colegilor ca să subscrie pentru mărirea acestui fond.

Acum se vor alege cari doresc ridicarea corpului nostru prin creațiuni de instituții irainice, de cei cărora le place să-și facă o viață comodă fără nici un sacrificiu.

Cu ocazia adunării generale a asociației, se va alege și comitetul de construcție al căminului. In orice caz, se depun mari sforțări pentru găsirea unui teren în centru, așa cum doresc toți.

Se va vedea însă câți doresc acest cămin și deci câți sunt pătrunși de ceiace se chiamă solidaritate.

L.

INFORMAȚIUNI

1. Se aduce la cunoștința celor interesați că Joi 14 Martie ora 4 d. a. va avea loc în sala de festivități a Liceului „Petru Rareș” din Piatra-N., constituirea comitetului pentru ridicarea unui monument lui Ioan Creangă.

2. Posturile vacante din jud. Neamț: Cândești p. I, Costișa p. I și II, Mănioaia p. II, Audia p. III, Boboteni p. I, Balanu p. III, Dănești p. II, Țibucanii de Sus p. VI, Oanțu p. III, Rosnov p. VI, Rădeni p. IV, Lunca Strâmbului p. I, Șerbești p. I, Filioara p. III, Secu p. IV, Valea Arini p. II, Negoești p. II, Negritești p. I, Buhuș-Fabrica p. II, Piatra-N. No. 2 fete p. II, Buhuș gr. copii p. II.

Cererile de transferare se adresează revizoratelor școlare unde petiționarul este titular, până la 31 Martie. Ele vor fi însoțite de actele doveditoare și fișa individuală.

3. Examenul de definitivat se va ține cu începere dela 15 April a. c. Au dreptul să se prezinte candidații cari au trei ani de funcționare efectivă, cu sau fără titlu provizor, dar cari la data de 1 April 1935, au titlu provizor.

Cererile de înscriere la examen, însoțite de actele necesare, se vor adresa revizoratului școlar.

4. Înscrierile la examenul de gr. II, al candidaților cari intru-nesc condițiunile prevăzute de lege, trebuiau să se facă până la 1 Martie a. c. —cu un an înainte de termenul fixat pentru ținerea examenului.— Cererile trebuiesc însoțite de acte. Altfel nu se iau în considerare.

Cei ce au înaintat cereri, să trimită actele. In ce privește termenul depunerii cererilor, Serv. de Inv. Local Iași, a intervenit să se prelungească.

5. In curând va lua ființă un cerc didactic în orașul Piatra-N.

APEL.

Comitetul pentru construirea „Căminului cultural” din comuna Ceahlău, jud. Neamț, apelează la toți bunii români, la societățile culturale și la toate întreprinderile comerciale, să binevoiască a dona ori ce sume vor crede, pentru construirea „Căminului cultural” din com. Ceahlău—Neamț, una din cele mai frumoase localități de pe valea Bistriței.

După primirea sumelor, se vor expedia fiecărui donator, recipisele din chitanțierul comitetului.

Comitetul exprimă cele mai vii mulțumiri, tuturor acelorora care vor răspunde la apelul nostru.

In numele comitetului
GRIG. VLAD Ceahlău—Neamț

AVIZ.

Invățătorul C. Mercore din satul Pocoleni jud. Baia posedă o pepinieră de pomi roditori — altoi de 2 și 3 ani. Are meri, peri, caiși, zarzari selecționați, etc. Varietăți românești și străme acclimatizate în număr de câteva mii.

Din cauza plecării din localitate e nevoit să se desfacă de pepinieră, cu prețuri foarte avantajoase.

Băncile populare, învățătoarești, cooperativele, moșierii, ar putea deci cumpăra toată porțiunea de pepinieră pentru societari, înlesnind mult prin aceasta și răspândirea pomiculturii.

Asistând și supravegându-l la plantare, garantează o prindere de 99%.

Asemenea posedă 15.000 pueți zarzări, meri, peri. Zarzării sunt f. buni ca port altoi pentru caiși, persici.

Doritorii a se ațera: C. MERCORE, învățător
Pocoleni—Baia

Către domnii directori de școli primare și președinți de cercuri culturale

Vă rugăm, în chipul cel mai stăruitor, binevoii a aduce la cunoștința învățătorilor dela școala și cercul cultural ce conduceți, circulara noastră No. 40/935, privitor la „Albumul învățătorilor din județul Neamț” și stăruii, cât se poate de mult pe lângă fiecare învățător (toare), să trimeată, pe adresa șc. prim. No. 1 din Grumăzești-Neamț, câte o fotografie respectivă *Deocamdată, nu ni se va trimete nici o sumă de bani.* Vrem să știm, mai întâi, numărul adeziunilor, pe care-l dorim să fie cât mai mare. Celor ce s’au grăbit și ne-au trimes, până acuma, fotografiile, le mulțumim și-i rugăm, să stăruiască, în orice ocazie, pe lângă cei ce n’au trimes încă.

D na conducătoare a șc. copii mici No 1 din Buhuș ne-a trimes, pe lângă cele cerute și suma de lei 40- Confirmăm primirea și-i mulțumim, căci ne-a înțeles dintru început. Dacă toți colegii ar urma tapta d-nei Grigorescu, albumul învățătorilor ar fi gata până în Paști și am avea și noi mulțumirea să facem un dar frumos învățătorimi nemțene. Am primit scrisori frumoase și pline de încurajare dela d-nii: Leon Mrejeriu, prefectul jud. N. Teodorescu, inspector școlar și alte notabilități, cărora le mulțumim, cu toată recunoștința. Rugăm pe toți, să nu privească cu indiferență apelul nostru și să ne deie tot sprijinul.

GH. BOANCĂ
VICTOR SÂNDULESCU—Topolița

CĂRȚI.

„Doiniri voevodale“ este titlu cărțuliei datorită d-lui căpitan Gh. Anti, un distins ofițer din garnizoana Piatra-N.

De cum pui mâna pe ea, îți dai seama despre ce este vorba, căci iată ce „motto“ i s'a pus :

„Sub geana serei licărinde

„La poala codrului bătrân,

„Revăd prin veacuri cum întinde

„Românul, arcul spre păgân!“

Cartea publică 18 doine și ode în care se preamărește trecutul și se cântă eroii naționali,

Poeziile d-lui căpitan Anti, însoțite și de sugestive gravuri, ne vorbesc de întreaga istorie a neamului nostru, începând dela strămoșii Daci și până la M. S. Regele Carol al II-lea.

O recomandăm tuturor colegilor, atât pentru materialul ales al poeziilor, cât și pentru calitatea lor. Este un manual admirabil care ajută la manifestarea artistică-națională a școlii dela diferite prilejuri. Doritorii de a-și procura această carte să se adreseze la autor.

Către colegii din jud. Neamț

Dacă n'ați trimis până acuma, sunteți rugat cu insistență să trimiteți, fotografia D-v. la „Albumul învățătorilor din jud. Neamț“ pe adresa d-lui Victor Săndulescu, înv. Grumăzești-Neamț, împreună cu biografia respectivă, însoțite de suma de lei 40, costul clișeului.

Va fi o amintire frumoasă și e păcat ca D-v. să nu figurați într'o asemenea lucrare, unică în învățământul primar din acest județ

Se primește colaborarea oricărui membru al corpului didactic primar sau secundar, precum și a persoanelor ce sprijină cultura și învățământul primar. Subiectele tratate vor fi în sensul programului anunțat. Articolele vor fi scrise citeț, pe o singură pagină, în mărimea de $\frac{1}{4}$ coală.

Pentru a se putea publica articolele într'un singur număr al revistei, nu vor fi mai lungi de 4—5 fețe. Recenziile vor fi reduse la 2 pagini. Articolele nesemnate, nu se publică.

Manuscrisele nepublicate nu vor fi înapoiate. Articolele pentru publicat, se vor trimite până la 20 ale lunii.

Comitetul de conducere al revistei, își ia angajamentul că va scoate revista un an, oricare ar fi riscurile.

Apelează însă la concursul colegilor înțeleghători.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA REVISTEI „APOSTOLUL“

C. Luchian, revizoratul școlar, Piatra-N.

La această adresă se vor trimite schimbul de reviste, cărți, manuscrisele, recenziile, precum și orice corespondență referitoare la redacția și administrația revistei.
